

شماره: ۱۰۸۹-۲۰۲
تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۴
پوست:

معاونان محترم وزیر و مدیران عامل شرکت‌های اصلی

معاونان و مشاوران محترم وزیر

مدیران کل و رؤسای محترم واحدهای مستقل ستادی و سازمان‌های تابعه

موضوع: دستورالعمل اعطای پژوهانه وزارت نفت به اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی

باسلام- در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری^(مدظله‌العالی) مبنی بر اینکه پژوهش بایستی هم برای رسیدن به اوج قلّه‌ی علم و هم برای حل مسایل جاری کشور باشد و هم‌چنین با استناد به تکالیف حاکمیتی مندرج در بندهای «۱»، «۶»، «۷» و «۸» از بخش «ث» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، مفاد مندرج در اجزای «۵»، «۸» و «۹» بند «ب» سند جهت‌گیری‌های کلان و سیاست‌های پژوهش و فناوری وزارت نفت ابلاغی به شماره ۸۷۹ تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۹ و مفاد ماده (۲۴) آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره مصوب هیأت محترم وزیران، دستورالعمل اعطای پژوهانه وزارت نفت به اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی به شرح ذیل ابلاغ می‌شود:

ماده ۱: تعاریف

۱-۱- واحد پژوهشی: مدیریت/ امور پژوهش و فناوری یکی از شرکت‌های اصلی، فرعی و تابعه وزارت نفت است. مسئولیت واحد پژوهشی در معاونت‌ها، واحدهای ستادی و ارکان مستقل وزارت نفت بر عهده اداره کل امور پژوهش وزارت نفت می‌باشد.

۱-۲- مؤسسه: یکی از دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی یا مؤسسات و مراکز پژوهشی و تحقیقاتی دارای مجوز از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

۱-۳- اعتبار پژوهانه: وجهی است که بر اساس سازوکار اجرایی و مالی مشخص در اختیار مجری قرار می‌گیرد.

۱-۴- عضو هیأت علمی: یکی از اعضای هیأت علمی واجد شرایط مؤسسه با درجه استادیار یا بالاتر می‌باشد.

۱-۵- مجری: عضو هیأت علمی که به نمایندگی از مؤسسه، اجرای قرارداد را بر عهده دارد. مجری نمی‌تواند به صورت هم‌زمان هدایت بیش از یک طرح پژوهانه را در مجموعه وزارت نفت

شماره: ۱۰۸۹ - ۲۰۲
تاریخ: ۴/۱۲/۱۴۰۱
پوست:

عاهده دار باشد. همچنین مجریان قراردادهای کلان پژوهش و فناوری نیز نمی‌توانند از مزایای دستورالعمل حاضر بهره‌مند گردند.

۱-۶- مشاور صنعتی: کارمند شاغل و متخصص در یکی از واحدهای عملیاتی یا ستادی وزارت نفت که دارای مدارک تحصیلی دکتری با حداقل ۴ سال یا کارشناسی ارشد با حداقل ۸ سال یا کارشناسی با حداقل ۱۲ سال سابقه کار می‌باشد.

ماده ۲: اهداف

۱-۲- حمایت از ارتقای سطح کیفی و انجام پژوهش کاربردی توسط اعضای هیأت علمی در راستای تولید علم نافع.

۲-۲- افزایش سهم انجام پژوهش‌های تقاضا محور اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها در صنعت نفت و ترویج گفتمان نوآوری و فناوری.

۲-۳- استفاده از پتانسیل اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی برای حل مسائل جاری پژوهشی و فناورانه در بستر زیست‌بوم نوآوری و فناوری صنعت نفت.

ماده ۳: زمان، اعتبار پژوهانه، ارقام قابل تحویل و پیش‌پرداخت

۱-۳- زمان: ۱۲ تا ۲۴ ماه

۲-۳- سقف اعتبار برای مجموع هزینه‌های پرسنلی و غیر پرسنلی: حداکثر تا پنج (۵) برابر نصاب معاملات کوچک

۳-۳- ارقام قابل تحویل:

۱-۳-۳- گزارش‌های مرحله‌ای، گزارش نهایی و سایر مستندات که در مرحله تصویب‌خواهی پیشنهادیه پژوهانه مصوب گردیده است.

۲-۳-۳- گواهی مؤسسه برای عنوان دوره پس‌دکتری و عناوین مصوب رساله دکتری/ پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشجویان عضو گروه تحقیقاتی.

۳-۳-۳- تجهیزات و دستگاه‌های آزمایشگاهی ساخته شده و خریداری شده از اجرای پیشنهادیه پژوهانه مصوب.

۴-۳- در صورت تایید واحد پژوهشی، حداکثر تا ۲۵ درصد اعتبار پژوهانه به عنوان پیش‌پرداخت به مؤسسه قابل پرداخت می‌باشد.

شماره: ۱۰۸۹ - ۲۰۲
تاریخ: ۱۳۰۱ / ۱۲ / ۴
پست:

ماده ۴: اعضای گروه تحقیقاتی و حق السهم اعضای از هزینه‌های پرسنلی
۴-۱- مجری طرح، اعضای گروه تحقیقاتی را با هر ترکیب مورد نظر از اعضای اشاره شده در جدول ۱ انتخاب می‌نماید. تغییر اعضای گروه حسب ضرورت با پیشنهاد مجری، موافقت مؤسسه و تایید واحد پژوهشی امکان‌پذیر است. هم‌چنین در صورت موافقت مؤسسه، مجری می‌تواند اعضای گروه را از افراد حایز شرایط خارج از مؤسسه انتخاب نماید.
۴-۲- دانشجویان عضو گروه تحقیقاتی نمی‌توانند به صورت هم‌زمان از مزایای دستورالعمل اجرایی نحوه تشویق و حمایت از پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری ابلاغی به شماره ۲۲۱۸۸۰-۲۸/۱-۱۳۹۲/۵/۱۷ و یا نسخه‌های بعدی آن استفاده نمایند.
۴-۳- در صورتی که تمام یا بخشی از اعتبار پژوهانه برای هزینه‌های پرسنلی استفاده شود حق السهم اعضای گروه تحقیقاتی مطابق جدول ۱ تعیین می‌شود.

جدول ۱- حق السهم اعضای گروه تحقیقاتی از هزینه‌های پرسنلی پژوهانه.

عضو گروه تحقیقاتی	حق السهم از هزینه‌های پرسنلی
مجری	۲۰ درصد
محقق پسادکتری	هر نفر ۳۰ درصد
دانشجوی مقطع دکتری	هر نفر ۲۰ درصد
دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد	هر نفر ۱۰ درصد

۴-۴- در پیشنهادیه‌های حوزه فنی و مهندسی حداکثر تا شصت (۶۰) درصد سقف اعتبار پژوهانه می‌تواند برای هزینه‌های پرسنلی (با رعایت بند ۳-۴) تخصیص یابد. سقف هزینه‌های پرسنلی در پیشنهادیه‌های حوزه علوم پایه و علوم انسانی توسط واحد پژوهشی تعیین می‌شود.

ماده ۵: تکالیف و وظایف

۵-۱- عضو هیأت علمی / مجری

۵-۱-۱- تهیه پیشنهادیه پژوهانه به همراه مستندات مورد نیاز.

۵-۱-۲- تایید مفاد قرارداد فی‌مابین مؤسسه و واحد پژوهشی به‌عنوان مجری.

۵-۱-۳- اجرای قرارداد با همکاری گروه تحقیقاتی.

۵-۱-۴- ارائه گزارش‌ها و ارقام قابل تحویل و مورد انتظار از اجرای قرارداد.

۵-۲- مؤسسه

- ۵-۲-۱- انعقاد قرارداد و ارایه تضامین موردنیاز به واحد پژوهشی.
- ۵-۲-۲- همکاری، پشتیبانی و تعامل با مجری برای اجرای بهینه قرارداد و نظارت مستمر بر اجرای مناسب قرارداد.
- ۵-۲-۳- ارایه فهرست تجهیزات و اقلام آزمایشگاهی ساخته و خریداری شده از اعتبار پژوهانه به واحد پژوهشی؛
- ۵-۲-۴- تایید اسناد مالی و صورت وضعیت‌های مرتبط با قرارداد برای ارایه به واحد پژوهشی.
- تبصره ۱: تجهیزات و اقلام آزمایشگاهی منتج از اجرای قرارداد مطابق قوانین و مقررات موضوعه، می‌تواند به مؤسسه طرف قرارداد واگذار گردد.

۵-۳- واحد پژوهشی

- ۵-۳-۱- استخراج عناوین پژوهانه موردنیاز براساس نظام جامع پژوهش، فناوری و تجاری‌سازی وزارت نفت توسط واحد پژوهشی و ارسال عناوین به مدیریت پژوهش و فناوری شرکت اصلی جهت اخذ مراتب تایید.
- ۵-۳-۲- فراخوان عمومی عناوین طرح‌های پژوهانه از طریق مقتضی و بررسی و تایید یا عدم تایید پیشنهادیه پژوهانه ارسالی از سوی مؤسسه.
- ۵-۳-۳- انعقاد قرارداد با مؤسسه برای اجرای پیشنهادیه پژوهانه تایید شده، تعیین و انتصاب مشاور صنعتی و نظارت بر حسن اجرای قرارداد.
- ۵-۳-۴- انجام پرداخت‌های مالی بر اساس گزارش‌های مرحله‌ای تایید شده توسط ناظر به مؤسسه.
- ۵-۳-۵- دریافت اقلام قابل تحویل حسب شرح خدمات قرارداد و ارایه گواهی خاتمه کار براساس دریافت اسناد و اقلام قابل تحویل پژوهانه.
- ۵-۴- مشاور صنعتی
- ۵-۴-۱- ارایه مشاوره به مجری با هدف حصول اطمینان از دستیابی به خروجی‌های مورد انتظار و ارایه گزارش کار به واحد پژوهشی.
- ۵-۴-۲- حصول اطمینان از مستندسازی و صحت گزارش‌های طرح، یافته‌های پژوهشی و دستاوردهای حاصله و تایید آن.
- ۵-۴-۳- حصول اطمینان از تطبیق فرایندها و نتایج کار با استانداردهای رایج وزارت نفت و تایید آن.

شماره: ۱۰۸۹ - ۲۰۷۲
تاریخ: ۴ / ۱۲ / ۱۴۰۱
پست:

۴-۴-۵- واحد پژوهشی می تواند معادل مبلغ حداکثر پنج (۵) درصد از قرارداد پژوهانه را خارج از شمول اعتبار پژوهانه و از محل اعتبارات پژوهشی آن واحد به عنوان مجموع حق الزحمه اجرای دوره پژوهانه برای پرداخت به مشاور صنعتی مصوب نماید. پرداخت به مشاور صنعتی با نظر واحد پژوهشی و به تناسب زمان قرارداد به صورت ماهیانه/ تسویه کامل در انتهای قرارداد امکان پذیر می باشد.

ماده ۶: فرآیند اجرا

۱-۶- با توجه به نیازهای پژوهشی احصا شده، واحد پژوهشی شرکت های اصلی و فرعی تابعه، سقف بودجه سالانه مورد نیاز جهت اجرای موضوع دستورالعمل حاضر برای سال بعد را تا پایان اسفندماه هر سال به هیأت مدیره شرکت ذی ربط (قابل تفویض به شورای پژوهشی شرکت ذی ربط) پیشنهاد می دهد.

۲-۶- سقف بودجه سالانه مورد نظر هر شرکت اصلی و فرعی تابعه جهت اجرای موضوع دستورالعمل حاضر، باید در هیأت مدیره همان شرکت تصویب گردد. هیأت مدیره (شورای پژوهشی شرکت ذی ربط) هر شرکت موظف است هر ساله نسبت به تصویب تخصیص ۵ تا ۲۰ درصد بودجه جاری پژوهشی به طرح های پژوهانه برای اجرای موضوع دستورالعمل حاضر، حداکثر تا پایان فروردین همان سال اقدام و برای اجراء به واحد پژوهشی ذی ربط اعلام نماید.

۳-۶- واحد پژوهشی عناوین پژوهانه مورد نیاز را می بایست تا پایان اردیبهشت ماه هر سال براساس سند تلفیقی فناوری های اولویت دار وزارت نفت آماده و برای تایید به مدیریت پژوهش و فناوری شرکت اصلی ارسال نماید.

۴-۶- عناوین پژوهانه های مورد تایید، تا پایان خردادماه هر سال از سوی واحد پژوهشی از طریق فراخوان عمومی اعلام می شود. در صورت لزوم، واحد پژوهشی می تواند عناوین را نیز در پایان شهریورماه (فراخوان دوم) و در پایان آذرماه (فراخوان سوم) اعلام نماید.

۵-۶- واحد پژوهشی پیشنهادیه های ارسالی را در مدت ۲ ماه از پایان فراخوان، بررسی و پیشنهادیه های مصوب را اعلام می نماید.

۶-۶- واحد پژوهشی حداکثر ۲ ماه پس از اعلام پیشنهادیه های مصوب، موظف است با مؤسسه قرارداد پژوهانه را منعقد نماید.

شماره: ۱۵۸۹-۲۰/۲
تاریخ: ۱۲/۴/۱۴۰۱
پست:

۶-۷- پژوهانه براساس پیشنهادیه مصوب و با نظارت مستمر مؤسسه اجرا شده و پرداخت‌های مالی براساس سازوکار مصوب انجام می‌گیرد.

۶-۸- پس از اتمام طرح، ارقام تحویل شدنی دریافت و پس از تایید نهایی واحد پژوهشی، مراحل تسویه حساب مالی انجام و قرارداد به اتمام می‌رسد.

۶-۹- واحد پژوهشی موظف است نتایج حاصل از اجرای قراردادهای پژوهانه را به صورت دوره‌ای به هیأت مدیره (شورای پژوهشی شرکت ذی‌ربط) گزارش نماید. هم‌چنین مدیریت پژوهش و فناوری شرکت اصلی موظف است گزارش سالیانه اقدامات صورت گرفته و نتایج حاصله از اجرای دستورالعمل را حداکثر تا پایان اردیبهشت‌ماه هر سال به معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری ارایه نماید.

تبصره ۲: اعضای هیأت علمی که تا زمان ابلاغ این شیوه‌نامه، براساس مفاد شیوه‌نامه قبلی اعطای پژوهانه توسط وزارت نفت به شماره ابلاغیه ۷۸۷-۲۰/۲ تاریخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۳ برای دریافت پژوهانه اقدام و پیشنهادیه ایشان مورد تایید واحد پژوهشی بوده و در مرحله عقد قرارداد می‌باشند، بدون رعایت شروط قید شده در بند ۵-۱ در اولویت اعطای پژوهانه و انعقاد قرارداد مطابق مفاد دستورالعمل حاضر قرار می‌گیرند و کلیه مفاد آن شامل زمان، اعتبار پژوهانه، ارقام قابل تحویل، پیش‌پرداخت قابل تسری می‌باشد.

ماده ۷: فراخوان

عناوین پژوهانه برای تأمین فرصت دسترسی و امکان رقابت برابر، در سامانه برخط توسط واحد پژوهشی باید اطلاع‌رسانی عمومی شود.

ماده ۸: محرمانگی و مالکیت فکری

کلیه داده‌های فنی و اطلاعات عملیاتی که در اختیار مجری قرار می‌گیرد محرمانه تلقی شده و تابع مقررات وزارت نفت خواهد بود. کلیه حقوق مرتبط با مالکیت فکری منتج از اجرای این دستورالعمل تابع قوانین موضوعه وزارت نفت می‌باشد.

ماده ۹: نظارت، مرجع تفسیر و بازنگری

مسئولیت حصول اطمینان از حسن اجرای این شیوه‌نامه در شرکت‌های اصلی، فرعی و تابعه بر عهده مدیر پژوهش و فناوری شرکت اصلی می‌باشد. هم‌چنین مسئولیت تدوین و ابلاغ الگوی پیمان، الگوی پیشنهادیه پژوهانه، نظارت راهبردی بر اجرایی شدن مفاد این دستورالعمل و مرجع تفسیر آن، معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری می‌باشد.

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

شماره: ۱۵۸۹-۲۰۲

تاریخ: ۴/۱۲/۱۴۰۱

پوست:

وزیر

این دستورالعمل مشتمل بر نه (۹) ماده، دو (۲) تبصره و یک (۱) جدول می باشد که از زمان ابلاغ، لازم الاجرا می باشد و در ضمن جایگزین شیوه نامه اعطای پژوهانه توسط وزارت نفت به اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی به شماره ابلاغیه ۷۸۷-۲۰/۲ تاریخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۳ می گردد.

جواد اوجی

